

شناختی بر عناصر داستان‌های شاهنامه

با تکیه بر شخصیت

نویسندگان:

بهروز رومیانی، سید عبدالقدوس ساداتی، حسن غلامی

www.ketab.ir

www.katibenovin.ir

سرشناسه	: رومیانی، بهروز، ۱۳۵۹
عنوان قراردادی	: شاهنامه . برگزیده . شرح Selections, CommantriesShahnameh
عنوان و نام پدیدآور	: شناختی بر عناصر داستان‌های شاهنامه با تکیه بر شخصیت/ نویسندگان بهروز رومیانی، سیدعبدالقدوس ساداتی، حسن غلامی.
مشخصات نشر	: شیراز: کتیبه نوین، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	: ۱۷۲ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۷۶۵۵-۸۳-۴: ۵۰۰۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۱۶۳-۱۷۲.
موضوع	: فردوسی، ابوالقاسم، ۳۲۹ - ۴۱۶ ق. شاهنامه -- شخصیت‌ها
موضوع	: Ferdowsi, Abolqasem. Shahnameh -- Characters
موضوع	: شعر فارسی -- قرن ۱۴ -- تاریخ و نقد
موضوع	: Persian poetry -- 20th century -- History and criticism
شناسه افزوده	: ساداتی، سیدعبدالقدوس، ۱۳۶۳
شناسه افزوده	: غلامی، حسن، ۱۳۵۵
شناسه افزوده	: فردوسی، ابوالقاسم، ۳۲۹ - ۴۱۶ ق. شاهنامه . برگزیده . شرح
رده بندی کنگره	: P184.496
رده بندی دیویی	: ۸۵۷/۲۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۸۵۷۱۶۹۳

عنوان کتاب:	شناختی بر عناصر داستان‌های شاهنامه با تکیه بر شخصیت
نویسندگان:	بهروز رومیانی، سید عبدالقدوس ساداتی، حسن غلامی
ناشر:	کتیبه نوین
نوبت چاپ:	اول ۱۴۰۰
شابک:	۹۷۸-۶۲۲-۷۶۵۵-۸۳-۴
شمارگان:	۱۰۰۰ جلد
سروراستار و صفحه آرا:	علی داودی
چاپ و صحافی:	گاندی
قیمت:	۵۰۰۰۰ تومان

پیشگفتار

بررسی آثار داستانی از جهات مختلف، از جمله شناخت عناصر داستان و شیوه‌های روایتگری ضرورتی اجتناب‌ناپذیر است. در هر روایت داستانی، روایتگری جنبه‌ی اساسی و اولیه‌ی آن است که بازنمایی اشیاء، مکان‌ها و جنبه‌های ایستای داستان و شخصیت‌ها از طریق آن صورت می‌گیرد. روایتگری یکی از اصلی‌ترین مشخصه‌های شعر فردوسی است. فردوسی شاعر روایی قرن ۴، شناخته‌شده‌ترین شاعر روایی در حوزه شعر است. گرایش ذاتی فردوسی به روایتگری، تأثیر فراگیری بر ساختار زبان و محتوای شعر او گذاشته است. از بین کتاب‌هایی که سرشار داستان‌های قابل تأمل و بررسی است؛ شاهنامه فردوسی را می‌توان مطرح کرد. منظومه بلندیالایی که به شیوه روایتگری رئالیستی نگاشته شده است. این کتاب در نظر دارد، تا به مدد نظریه‌های مختلف مانند نظریه پراب، گرماس و چند تن از نظریه‌پردازان دیگر، به تحلیل و بررسی عناصر داستان، در سه داستان «رستم و اسفندیار، رستم و سیاوش و رستم و سهراب» پردازد و به این پرسش اصلی پاسخ دهد که نویسنده در انسجام عناصر ساختار داستان موفق بوده است؟ بنابراین علاوه بر ارائه تعاریفی از روایت و داستان و نوع داستان به بررسی عناصر روایی مثل: پیرنگ، شخصیت و شخصیت‌پردازی، حقیقت‌مانندی، چهره‌مایه، زاویه دید، گفت‌وگو، فضا و رنگ یا فضاسازی پرداخته شده است و به این نتیجه دست یافته که فردوسی در طرح و روایت، شخصیت، گفت‌وگو و فضاسازی به‌عنوان نویسنده‌ای واقع‌گرا بسیار موفق بوده و داستانی منسجم با ساختاری هنرمندانه خلق کرده است.

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
فصل اول: مقدمه	۱۳
فصل دوم: داستان و عناصر داستان	۲۵
مقدمه	۲۷
داستان	۲۸
قصه	۲۹
داستان کوتاه	۳۰
روایت و روایتگری	۳۱
روایت و داستان	۳۳
روایت داستان به صورت گفتن و تلخیص (روایی)	۳۴
روایت داستان به صورت نشان دادن و صحنه (تمایشی)	۳۵
گفتن یا نشان دادن؟ (روایی یا تمایشی؟)	۳۵
عناصر داستان	۳۷
پیرنگ	۳۷
پیچیدگی (کره‌افکنی و کره‌کشایی)	۳۸
درون‌مایه موضوع	۳۹
کشمکش	۴۰
بحران	۴۱
تعلیق	۴۱
اوج	۴۲
زمان و مکان	۴۳
زبان و لحن	۴۵

۴۶	نماد یا سنبیل
۴۶	زاویۀ دید
۴۸	شخصیت
۵۳	گفت‌وگو
۵۴	حقیقت‌مانندی
۵۵	فصل سوم: عناصر داستان رستم و اسفندیار
۵۷	نظریۀ روایی کلود برمون
۶۰	شخصیت‌ها از نگاه برمون در داستان رستم و اسفندیار
۸۵	پیرنگ در داستان رستم و اسفندیار
۸۷	گفت‌وگو در داستان رستم و اسفندیار
۹۰	کنش در داستان رستم و اسفندیار
۹۵	کشمکش در داستان رستم و اسفندیار
۹۸	پیچیدگی در داستان رستم و اسفندیار
۱۰۰	بحران در داستان رستم و اسفندیار
۱۰۰	تعلیق در داستان رستم و اسفندیار
۱۰۰	اوج در داستان رستم و اسفندیار
۱۰۱	زمان و مکان در داستان رستم و اسفندیار
۱۰۱	زبان (لحن و بیان) در داستان رستم و اسفندیار
۱۰۳	فصل چهارم: بررسی عناصر داستان در رستم و سیاوش
۱۰۵	پیرنگ و طرح در داستان سیاوش
۱۱۱	درون‌مایۀ داستان سیاوش
۱۱۲	زبان و لحن داستان سیاوش
۱۱۴	بن‌مایه داستان سیاوش
۱۱۷	شخصیت در داستان رستم و سیاوش